

Βρυξέλλες, 2 Ιουλίου 2019
(OR. en)

10154/19

ECOFIN 609
UEM 212
SOC 461
EMPL 350
COMPET 490
ENV 580
EDUC 296
RECH 329
ENER 333
JAI 690
FSTR 112
REGIO 148

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Αποδέκτης: Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο

Αριθ. εγγρ. Επιτρ.: 9925/19 - COM(2019) 501 final

Θέμα: Σύσταση για ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Βελγίου του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου του 2019

Διαβιβάζεται συνημμένα στις αντιπροσωπίες το ανωτέρω σχέδιο Σύστασης του Συμβουλίου, όπως διαμορφώθηκε έπειτα από την εξέταση και την επ' αυτού συμφωνία σε διάφορες επιτροπές του Συμβουλίου, με βάση την πρόταση COM(2019) 501 final της Επιτροπής.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της ...

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του Βελγίου του 2019 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας του Βελγίου του 2019

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στις 21 Νοεμβρίου 2018, η Επιτροπή ενέκρινε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, η οποία σηματοδότησε την έναρξη του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Έλαβε δεόντως υπόψη της τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων που διακηρύχθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή στις 17 Νοεμβρίου 2017. Οι προτεραιότητες της ετήσιας επισκόπησης της ανάπτυξης εγκρίθηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 21 Νοεμβρίου 2018, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου², η Επιτροπή ενέκρινε επίσης την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης, στην οποία το Βέλγιο δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία επρόκειτο να πραγματοποιηθεί εμπειριστατωμένη επισκόπηση. Την ίδια ημερομηνία, η Επιτροπή εξέδωσε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Η σύσταση αυτή εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 21 Μαρτίου 2019. Στις 9 Απριλίου 2019 το Συμβούλιο εξέδωσε τη Σύσταση για την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ³ («Σύσταση για τη ζώνη του ευρώ του 2019»), η οποία περιλαμβάνει πέντε συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ («συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ»).
- (2) Ως κράτος μέλος με νόμισμα το ευρώ και λαμβανομένης υπόψη της στενής διασύνδεσης των οικονομιών της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, το Βέλγιο θα πρέπει να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή της σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, όπως αντικατοπτρίζεται στις κατωτέρω συστάσεις 1 ως 4. Ειδικότερα, τα μέτρα για τη βελτίωση των υπηρεσιών θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της πρώτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ όσον αφορά τις ανθεκτικές αγορές υπηρεσιών· τα μέτρα για τη βελτίωση της βιωσιμότητας, της αποδοτικότητας και της σύνθεσης των δημόσιων οικονομικών, καθώς και η χρήση έκτακτων κερδών για τη μείωση του δημόσιου χρέους, θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της δεύτερης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ όσον αφορά τη στήριξη των επενδύσεων· η βελτίωση των δημόσιων οικονομικών, η αποκατάσταση των δημοσιονομικών αποθεμάτων και η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των πολιτικών για την αγορά εργασίας θα συμβάλουν στην αντιμετώπιση της τρίτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ όσον αφορά την υποστήριξη επιτυχών μεταβάσεων στην αγορά εργασίας.

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

³ ΕΕ C 136 της 12.4.2019, σ. 1.

- (3) Η έκθεση χώρας του 2019 για το Βέλγιο δημοσιεύθηκε στις 27 Φεβρουαρίου 2019. Στην έκθεση αξιολογήθηκε η πρόοδος του Βελγίου όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν από το Συμβούλιο στις 13 Ιουλίου 2018⁴, η συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν εκδοθεί κατά τα προηγούμενα έτη και η πρόοδος του Βελγίου ως προς την επίτευξη των εθνικών στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020».
- (4) Στις 26 Απριλίου 2019, το Βέλγιο υπέβαλε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 και το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.
- (5) Οι σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις ελήφθησαν υπόψη στον προγραμματισμό των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων (ΕΔΕΤ) για την περίοδο 2014-2020. Όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁵, όπου είναι αναγκαίο για τη στήριξη της εφαρμογής σχετικών συστάσεων του Συμβουλίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει από ένα κράτος μέλος να επανεξετάσει και να προτείνει τροποποιήσεις του οικείου συμφώνου εταιρικής σχέσης και των σχετικών προγραμμάτων. Η Επιτροπή έχει παράσχει περαιτέρω λεπτομέρειες για τον τρόπο με τον οποίο θα κάνει χρήση αυτής της διάταξης σε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που συνδέουν την αποτελεσματικότητα των ΕΔΕΤ με τη χρηστή οικονομική διακυβέρνηση.

⁴ ΕΕ C 320 της 10.9.2018, σ. 1.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1303/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2013, περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και περί καθορισμού γενικών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1083/2006 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 320).

- (6) Το Βέλγιο υπάγεται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και υπόκειται στον κανόνα για το χρέος. Με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ισοζυγίου από έλλειμμα 0,7 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) το 2018 σε μηδενικό έλλειμμα το 2022. Βάσει του εκ νέου υπολογισθέντος διαρθρωτικού ισοζυγίου⁶, ο μεσοπρόθεσμος δημοσιονομικός στόχος, με τη μορφή ισοσκελισμένης δημοσιονομικής θέσης σε διαρθρωτικούς όρους, δεν προβλέπεται να επιτευχθεί εντός της περιόδου που καλύπτει το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης ως προς το ΑΕΠ, μετά την κορύφωσή του σε σχεδόν 107 % του ΑΕΠ το 2014 και τη μείωσή του σε 102 % του ΑΕΠ το 2018, αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω σε 94 % μέχρι το 2022 σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβολές είναι ευλογοφανές. Ταυτόχρονα, δεν έχουν προσδιοριστεί τα αναγκαία μέτρα στήριξης των προγραμματισμένων στόχων για το έλλειμμα από το 2020 και έπειτα, γεγονός που συμβάλλει στην προβλεπόμενη επιδείνωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου το 2020 σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019.
- (7) Στις 5 Ιουνίου 2019 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση που καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης λόγω της μη συμμόρφωσης του Βελγίου με τον κανόνα για το χρέος το 2018. Μετά την αξιολόγηση όλων των σχετικών παραγόντων, η έκθεση κατέληξε στο συμπέρασμα ότι από την τρέχουσα ανάλυση δεν προκύπτει οριστικό συμπέρασμα σχετικά με την πλήρωση του κριτηρίου του χρέους, όπως ορίζεται στη Συνθήκη και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/1997 του Συμβουλίου.

⁶ Κυκλικά προσαρμοσμένο ισοζύγιο, μη συνυπολογιζομένων έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων, όπως υπολογίστηκε εκ νέου από την Επιτροπή με χρησιμοποίηση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας.

(8) Στο σχέδιο σταθερότητας του 2019 το Βέλγιο επιβεβαιώνει το αίτημα που υπέβαλε στο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος του 2019 για χρήση της ευελιξίας στο πλαίσιο του προληπτικού σκέλους σύμφωνα με την «από κοινού συμφωνηθείσα θέση σχετικά με την ευελιξία στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης» που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 12 Φεβρουαρίου 2016. Το Βέλγιο ζήτησε προσωρινή απόκλιση ίση με 0,5 % του ΑΕΠ από την πορεία προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου ενόψει της υλοποίησης μειζόνων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με θετικό αντίκτυπο στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών. Στις εν λόγω διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις περιλαμβάνονται η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος, η «μετατόπιση της φορολογίας», η μεταρρύθμιση της φορολόγησης του εισοδήματος των εταιρειών, η μεταρρύθμιση της αγοράς εργασίας, καθώς και η μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Στις εαρινές προβλέψεις του 2019, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι το Βέλγιο τηρεί τον ελάχιστο δείκτη αναφοράς το 2019, ο οποίος παρέχει περιθώριο ασφαλείας έναντι του ορίου ελλείμματος 3 % του ΑΕΠ. Όλα τα μέτρα έχουν πλέον θεσπιστεί πλήρως, με εξαίρεση τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. Δεδομένου του χαρακτήρα των εν λόγω μέτρων, και ιδίως της μετατόπισης της φορολογίας και της μεταρρύθμισης της φορολόγησης του εισοδήματος των εταιρειών, η αβεβαιότητα όσον αφορά τον βραχυπρόθεσμο αντίκτυπό τους παραμένει, ιδίως λόγω του μη ουδέτερου δημοσιονομικά χαρακτήρα τους, ο οποίος έχει επιδεινώσει τη δημοσιονομική θέση. Ωστόσο, χάρη στα μέτρα αυτά έχει ενισχυθεί το αναπτυξιακό δυναμικό της οικονομίας, έχει μειωθεί το ποσοστό ανεργίας και έχουν περιοριστεί οι κίνδυνοι μακροοικονομικών ανισορροπιών, γεγονός που επιδρά θετικά στη βιωσιμότητα του χρέους μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Σε αυτή τη βάση, μπορεί να αξιολογηθεί επί του παρόντος ότι το Βέλγιο πληροί τις προϋποθέσεις για την αιτούμενη προσωρινή απόκλιση κατά 0,5 % του ΑΕΠ το 2019, υπό τον όρο ότι θα εφαρμόσει επαρκώς τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις, οι οποίες θα παρακολουθούνται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

- (9) Στις 13 Ιουλίου 2018, το Συμβούλιο συνέστησε στο Βέλγιο να διασφαλίσει ότι ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών⁷ δεν θα υπερβεί το 1,8 % το 2019, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,6 % του ΑΕΠ. Δεδομένου ότι το Βέλγιο πληροί τις προϋποθέσεις για την αιτούμενη προσωρινή απόκλιση κατά 0,5 % του ΑΕΠ βάσει της ρήτρας διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, η απαιτούμενη διαρθρωτική προσαρμογή για το 2019 μπορεί να μειωθεί σε 0,1 % του ΑΕΠ, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ονομαστικό ρυθμό αύξησης των καθαρών πρωτογενών δαπανών που δεν υπερβαίνει το 2,8 % το 2019. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, υπάρχει κίνδυνος να σημειωθεί σημαντική απόκλιση από τη συνιστώμενη πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής για την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού στόχου το 2018 και το 2019 συνολικά.

⁷ Οι καθαρές πρωτογενείς δημόσιες δαπάνες αποτελούνται από τις συνολικές δημόσιες δαπάνες εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που αναπληρώνονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια και των αλλαγών μη διακριτικής ευχέρειας στις δαπάνες για παροχές ανεργίας. Ο εθνικά χρηματοδοτούμενος ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου εξομαλύνεται σε περίοδο τεσσάρων ετών. Συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας ή οι αυξήσεις εσόδων που είναι υποχρεωτικές δια νόμου. Έκτακτα μέτρα από πλευράς τόσο εσόδων όσο και δαπανών συμψηφίζονται.

(10) Το 2020, λόγω του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης του Βελγίου που αναμένεται να υπερβεί το 60 % του ΑΕΠ και του προβλεπόμενου κενού παραγωγής της τάξης του 0,1 %, ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα πρέπει να υπερβεί το 1,6 %, σύμφωνα με τη διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,6 % του ΑΕΠ που προκύπτει από τον από κοινού συμφωνηθέντα πίνακα προσαρμογής απαιτήσεων βάσει του συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Με βάση τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2019, σε περίπτωση αμετάβλητων πολιτικών, υπάρχει κίνδυνος σημαντικής απόκλισης από την απαίτηση αυτή το 2020. Εκ πρώτης όψεως, δεν προβλέπεται συμμόρφωση του Βελγίου με τον κανόνα για το χρέος το 2019 και το 2020. Γενικά, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι τα αναγκαία μέτρα θα πρέπει να ληφθούν από το 2019 για τη συμμόρφωση με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Είναι σημαντικό να γίνει χρήση τυχόν έκτακτων εσόδων για την περαιτέρω μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης. Η μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών του Βελγίου εξακολουθεί να απειλείται λόγω αφενός του υψηλού δείκτη χρέους προς το ΑΕΠ και αφετέρου της προβλεπόμενης αύξησης των δαπανών λόγω της γήρανσης του πληθυσμού, και συγκεκριμένα εκείνων που συνδέονται με τις συντάξεις και τη μακροχρόνια περίθαλψη. Το 2015 ψηφίστηκε δέσμη συνταξιοδοτικών μεταρρυθμίσεων, η οποία οδήγησε στην αύξηση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης από τα 65 στα 66 έτη από το 2025 και στα 67 έτη από το 2030. Επιπλέον, αυξήθηκε η αυστηρότητα των απαιτήσεων ηλικίας και αρχαιότητας για την πρόωρη συνταξιοδότηση. Εντούτοις, οι δημόσιες δαπάνες για τις συντάξεις αναμένεται να αυξηθούν κατά 2,9 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ μεταξύ του 2016 και του 2070, κυρίως κατά τη διάρκεια της επόμενης εικοσαετίας. Επιπλέον, οι προϋποθέσεις πρόωρης συνταξιοδότησης για αρκετές πολυπληθείς ομάδες δημοσίων υπαλλήλων παραμένουν ευνοϊκότερες από τις συνήθεις προϋποθέσεις. Οι δημόσιες δαπάνες για τη μακροχρόνια περίθαλψη αναμένεται να αυξηθούν κατά 1,7 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ μεταξύ του 2016 και του 2070, σημειώνοντας άνοδο μεγαλύτερη από τον μέσο όρο, ενώ το τρέχον επίπεδό τους είναι ήδη ένα από τα υψηλότερα στην Ένωση. Ο κατακερματισμός στην οργάνωση της μακροχρόνιας περίθαλψης, που χαρακτηρίζεται από τη διασπορά των αρμοδιοτήτων μεταξύ διαφόρων διοικητικών επιπέδων, πλήττει ορισμένες διαστάσεις της αποδοτικότητας των δαπανών, με αποτέλεσμα ο καθαρός αντίκτυπος της πρόσφατης μεταβίβασης αρμοδιοτήτων να μην είναι ακόμη σαφής. Η ενίσχυση της διακυβέρνησης αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη της επιδιωκόμενης βελτίωσης της αποδοτικότητας. Ενδέχεται να υπάρχει περιθώριο βελτιστοποίησης του μείγματος της περίθαλψης με σκοπό την αύξηση της οικονομικής αποδοτικότητας του συστήματος μακροχρόνιας περίθαλψης.

- (11) Η σύνθεση και η αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών μπορούν να βελτιωθούν προκειμένου να δημιουργηθεί περιθώριο για περισσότερες δημόσιες επενδύσεις. Οι συνολικές δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ στο Βέλγιο εξακολουθούν να συγκαταλέγονται μεταξύ των υψηλότερων στη ζώνη του ευρώ, παρά την πρόσφατη μείωσή τους. Το υψηλό επίπεδο των δημόσιων δαπανών υποδεικνύει ότι υπάρχει περιθώριο για δημοσιονομική προσαρμογή που επικεντρώνεται περισσότερο στις δαπάνες. Δεδομένου του υψηλού επιπέδου των δημόσιων δαπανών, τα αποτελέσματα ορισμένων πολιτικών και η ποιότητα ορισμένων δημόσιων υπηρεσιών γεννούν ερωτηματικά όσον αφορά την οικονομική αποδοτικότητα. Οι επανεξετάσεις των δαπανών και οι αξιολογήσεις των πολιτικών μπορούν να βοηθήσουν το Βέλγιο να θέσει προτεραιότητες και να βελτιώσει την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών. Επιπλέον, οι επανεξετάσεις των δαπανών θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας της έμμεσης δημόσιας στήριξης για την επιχειρηματική έρευνα και ανάπτυξη· το επίπεδο της εν λόγω στήριξης είναι ένα από τα υψηλότερα στην Ένωση, ως ποσοστό του ΑΕΠ, και συνέχισε να αυξάνεται κατά το προηγούμενο έτος. Οι ομοσπονδιακές και οι περιφερειακές αρχές εξέφρασαν πρόσφατα το ενδιαφέρον τους για την ενσωμάτωση της επανεξέτασης των δαπανών στον δημοσιονομικό τους μηχανισμό.
- (12) Ο δημοσιονομικός συντονισμός μεταξύ των φορέων δεν είναι επί του παρόντος αρκετά ευέλικτος ώστε να υπάρχει περιθώριο για δημόσιες επενδύσεις σε έργα μεγάλης κλίμακας. Ο αποτελεσματικός δημοσιονομικός συντονισμός είναι απαραίτητος σε ένα ομοσπονδιακό κράτος μέλος, όπως το Βέλγιο, όπου μεγάλο μέρος των αρμοδιοτήτων για τις δαπάνες έχει ανατεθεί σε φορείς διακυβέρνησης σε κατώτερο του εθνικού επίπεδο. Παρά τη συμφωνία συνεργασίας που υπογράφηκε το 2013, δεν υπάρχει ακόμη επίσημη συμφωνία σχετικά με τους ετήσιους στόχους σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, με αποτέλεσμα να περιπλέκεται ο δημοσιονομικός συντονισμός. Σε αντίθεση με την πρακτική προηγούμενων προγραμμάτων σταθερότητας, όταν η επιτροπή συντονισμού «έλαβε γνώση» της δημοσιονομικής πορείας, όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης ενέκριναν τη συνολική δημοσιονομική πορεία που παρουσιάστηκε στο πρόγραμμα σταθερότητας του 2018 και στήριξαν την επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων έως το 2020 για όλα τα επίπεδα της κυβέρνησης. Παρότι με την εν λόγω έγκριση ενισχύθηκε η αξιοπιστία της συνολικής πορείας, δεν επιτεύχθηκε επίσημη συμφωνία σχετικά με τους ετήσιους δημοσιονομικούς στόχους σε κάθε επίπεδο διακυβέρνησης. Η έλλειψη συμφωνίας σχετικά με τους στόχους σε κάθε επίπεδο διακυβέρνησης μπορεί να υπονομεύσει τη βιωσιμότητα της συνολικής πορείας προς την επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου. Επιπλέον, το γεγονός αυτό εμποδίζει το τμήμα του Ανώτατου Συμβουλίου Οικονομικών που είναι αρμόδιο για τις δανειακές ανάγκες του δημόσιου τομέα να παρακολουθεί αποτελεσματικά τη συμμόρφωση με τους στόχους αυτούς. Το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 περιλαμβάνει μόνο ενδεικτικούς συνολικούς και ενδιάμεσους δημοσιονομικούς στόχους, καθώς στις 26 Μαΐου 2019 πραγματοποιήθηκαν εκλογές σε ομοσπονδιακό επίπεδο και σε επίπεδο περιφερειών και κοινοτήτων.

- (13) Η πρόσφατη οικονομική ανάπτυξη έχει οδηγήσει στην αύξηση των θέσεων εργασίας, με αποτέλεσμα η απασχόληση να βρίσκεται στο υψηλότερο επίπεδο της τελευταίας δεκαετίας. Ωστόσο, το ποσοστό μετάβασης από την ανεργία ή την απασχόληση παραμένει χαμηλό και το Βέλγιο δεν βρίσκεται σε καλό δρόμο για την επίτευξη του στόχου του 73,2 % για την απασχόληση στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Εξακολουθούν να υφίστανται έντονες περιφερειακές διαφορές στην αγορά εργασίας. Παρά τη σταθερή μείωση κατά τα τελευταία πέντε έτη, η ανεργία των νέων στις Βρυξέλλες υπερβαίνει κατά πολύ τον μέσο όρο της Ένωσης. Η συμμετοχή των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης, των ατόμων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας και των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας είναι χαμηλή, γεγονός που υποδηλώνει ότι τόσο διαρθρωτικοί παράγοντες όσο και συγκεκριμένοι παράγοντες ανά ομάδα παρεμποδίζουν την ένταξή τους στην αγορά εργασίας, ενώ τα υφιστάμενα μέτρα ενεργοποίησης δεν είναι εξίσου αποτελεσματικά για όλες τις πληθυσμιακές ομάδες. Το ποσοστό απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας (55-64 ετών) εξακολουθεί να υπολείπεται του μέσου όρου της Ένωσης, ενώ η απόκλιση του από τον μέσο όρο της Ένωσης παραμένει υψηλή για τα άτομα άνω των 60 ετών. Στην ομάδα των ατόμων, ιδίως των γυναικών, που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών, εξακολουθούν να παρατηρούνται υψηλότερα ποσοστά ανεργίας και χαμηλότερα ποσοστά οικονομικά ενεργού πληθυσμού, ενώ τα φαινόμενα της φτώχειας των εργαζομένων και της υπερειδίκευσης είναι εντονότερα. Μολονότι έχουν ληφθεί κάποια μέτρα για τη στήριξη της ένταξης των νεοαφιχθέντων και για την καταπολέμηση των διακρίσεων, εξακολουθεί να μην υπάρχει συντονισμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που βιώνουν τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης που θεσπίστηκε με τη «συμφωνία για τις θέσεις εργασίας» έχουν ληφθεί μέτρα για την αντιμετώπιση της χαμηλής συμμετοχής στην αγορά εργασίας, ο αντίκτυπος των οποίων δεν έχει ακόμα αξιολογηθεί.
- (14) Εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά οικονομικά αντικίνητρα για την ένταξη στην αγορά εργασίας. Παρότι με τη μετατόπιση της φορολογίας η φορολογική επιβάρυνση της εργασίας μειώθηκε, παραμένει κατά μέσο όρο υψηλή για όλους τους μισθωτούς, εξαιρουμένων των πολύ χαμηλόμισθων (50 % του μέσου μισθού). Το Βέλγιο παραμένει το μοναδικό κράτος μέλος στο οποίο τα επιδόματα ανεργίας δεν υπόκεινται σε χρονικό περιορισμό, μολονότι το ύψος τους μειώνεται σταδιακά με την πάροδο του χρόνου. Υπάρχουν οικονομικά αντικίνητρα για την ένταξη στην αγορά εργασίας με καθεστώς πλήρους απασχόλησης των δικαιούχων των καθεστώτων ασθενείας και αναπηρίας, καθώς και των δεύτερων εργαζόμενων μελών της οικογένειας. Ειδικότερα, οι μόνοι γονείς (και, σε μικρότερο βαθμό, τα ζευγάρια με παιδιά) έχουν περιορισμένα οικονομικά κίνητρα να εργαστούν με καθεστώς πλήρους απασχόλησης λόγω αφενός του κόστους και αφετέρου της διακοπής των παροχών. Επιπλέον, ενδέχεται να προκύψουν προβλήματα συντονισμού λόγω του επιμερισμού των αρμοδιοτήτων της κοινωνικής προστασίας μεταξύ του ομοσπονδιακού, του περιφερειακού και του τοπικού επιπέδου. Το σύστημα κοινωνικής ασφάλισης δεν καλύπτει τυπικά τους αυτοαπασχολούμενους για παροχές ανεργίας, εργατικά ατυχήματα και επαγγελματικές ασθένειες.

(15) Η επιδείνωση των εκπαιδευτικών επιδόσεων στο πλαίσιο της υποχρεωτικής εκπαίδευσης και η ύπαρξη σημαντικών αποκλίσεων στο εκπαιδευτικό σύστημα εξακολουθούν να προκαλούν ανησυχία. Το ποσοστό των νέων που δεν κατέχουν βασικές δεξιότητες μπορεί να βελτιωθεί, ιδίως στη γαλλόφωνη κοινότητα, όπου το ποσοστό αυτό υπερβαίνει τον μέσο όρο του ΟΟΣΑ. Το χάσμα στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα λόγω των κοινωνικοοικονομικών και μεταναστευτικών καταβολών είναι υψηλό. Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται περισσότερη υποστήριξη για να αντεπεξέλθουν στην πρόκληση της πολυμορφίας, ενώ εξακολουθεί να υπάρχει ανάγκη προσαρμογής της συνεχούς επαγγελματικής εξέλιξης των εκπαιδευτικών. Οι μεταρρυθμίσεις για τη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων και την αντιμετώπιση των ανισοτήτων πρέπει να ενταθούν προκειμένου να ενισχυθεί η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη με ένταση γνώσης, καθώς και η κοινωνική ένταξη. Η εφαρμογή του «συμφώνου αριστείας», της εμβληματικής μεταρρύθμισης των σχολείων της γαλλόφωνης κοινότητας με στόχο τη βελτίωση των βασικών δεξιοτήτων, της αποτελεσματικότητας, της διακυβέρνησης και της καταπολέμησης των ανισοτήτων, συνεχίζεται. Έχουν εκδοθεί διατάγματα σχετικά με την οργάνωση των καθηκόντων των εκπαιδευτικών, το κοινό βασικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα για τα σχολεία, το καθεστώς των διευθυντών σχολείων και την ενίσχυση της γνώσης της γαλλικής γλώσσας για νεοεισερχόμενους μαθητές, τα οποία θα αρχίσουν να εφαρμόζονται τον Σεπτέμβριο του 2020. Η φλαμανδική κοινότητα εφαρμόζει ορισμένες μεταρρυθμίσεις στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση από το σχολικό έτος 2019/2020, αλλά ο προσανατολισμός των μαθητών σε νεαρή ηλικία εξακολουθεί να προκαλεί ανησυχία. Ο αντίκτυπος των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και μέτρων θα εξαρτηθεί επίσης από την αποτελεσματική εφαρμογή και παρακολούθησή τους. Το ομοσπονδιακό κοινοβούλιο έχει επίσης μειώσει την ηλικία έναρξης της υποχρεωτικής εκπαίδευσης από τα έξι στα πέντε έτη. Δεδομένου ότι οι δαπάνες για την εκπαίδευση βρίσκονται ήδη σε υψηλά επίπεδα, θα πρέπει να υλοποιηθούν μεταρρυθμίσεις με μεγαλύτερη έμφαση στην αύξηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος, καθώς και της ικανότητάς του να αναπτύσσει ικανότητες προσανατολισμένες στο μέλλον, οι οποίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

(16) Η αναντιστοιχία δεξιοτήτων και η χαμηλή επαγγελματική κινητικότητα αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη της απασχόλησης και της παραγωγικότητας. Παρά τα διάφορα μέτρα που ελήφθησαν σε περιφερειακό και ομοσπονδιακό επίπεδο για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων και την αύξηση της ενεργοποίησης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης της συμφωνίας για τις θέσεις εργασίας, παρατηρούνται ελλείψεις εργατικού δυναμικού σε διάφορους τομείς, ιδίως στον τομέα των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών, στον τομέα των κατασκευών και στον υγειονομικό τομέα. Η ανάπτυξη του κατασκευαστικού τομέα παρεμποδίζεται από την έλλειψη δεξιοτήτων και εργατικού δυναμικού. Υπάρχουν σημαντικές ανάγκες επανεκπαίδευσης και αναβάθμισης των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού σε ορισμένους τομείς. Η συμμετοχή των ενηλίκων στην εκπαίδευση και κατάρτιση και στην επαγγελματική κινητικότητα είναι επίσης χαμηλή. Η ανεπάρκεια των γλωσσικών δεξιοτήτων αποτελεί σημαντικό ζήτημα, ιδίως στις Βρυξέλλες, όπου για περίπου το 50 % των θέσεων εργασίας απαιτείται η γνώση τόσο της γαλλικής όσο και της ολλανδικής γλώσσας, σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019. Παρότι το επίπεδο ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι υψηλό, οι πτυχιούχοι στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM) είναι πολύ λίγοι. Το 2016 το Βέλγιο καταλάμβανε την 26η θέση στην Ένωση όσον αφορά τον αριθμό πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στους τομείς STEM, με χαμηλό ποσοστό νεοεισερχομένων σε συναφείς τομείς της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ιδίως γυναικών. Συνολικά, η εφαρμογή του «Σχεδίου δράσης για τους STEM 2012-2020» στη Φλάνδρα προχωρά, αλλά ο αριθμός των αποφοίτων δευτεροβάθμιας τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης έχει μείνει στάσιμος από το 2010. Η γαλλόφωνη κοινότητα δεν διαθέτει στρατηγική για την πολιτική των STEM και δεν έχει ακόμα εφαρμόσει τη «στρατηγική για την ψηφιακή εκπαίδευση» για τα σχολεία που εγκρίθηκε πρόσφατα. Η έλλειψη επαγγελματιών με επιχειρηματικές γνώσεις και γνώσεις στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών αποτελεί τροχοπέδη για την ανάπτυξη νεοφυών επιχειρήσεων. Το συνολικό επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων είναι ικανοποιητικό, αλλά δεν βελτιώνεται. Στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων επισημαίνεται η συμφωνία μεταξύ της Φλάνδρας και της Βαλονίας και η προγραμματισμένη συμφωνία μεταξύ της Φλάνδρας και της περιφέρειας των Βρυξελλών για τη βελτίωση της διαπεριφερειακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού.

(17) Οι δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης συγκεντρώνονται σε λίγους μόνο κλάδους και η διάδοση της καινοτομίας στην υπόλοιπη οικονομία είναι ανεπαρκής, με αποτέλεσμα να υπονομεύεται η αύξηση της παραγωγικότητας. Η χρηματοδοτούμενη από δημόσιους πόρους έρευνα φαίνεται ότι υπολείπεται του μέσου όρου της Ένωσης. Στους τομείς της έρευνας, της ανάπτυξης και της καινοτομίας παρατηρούνται επίσης περιφερειακές και υποπεριφερειακές ανισότητες. Στο εθνικό σύμφωνο για τις στρατηγικές επενδύσεις, η ενίσχυση της ψηφιοποίησης προσδιορίζεται ως μια πολλά υποσχόμενη οδός για την τόνωση της παραγωγικότητας και της ικανότητας καινοτομίας του Βελγίου. Για την επίτευξη αυτού του στόχου απαιτούνται επενδύσεις σε ψηφιακές υποδομές, μεταξύ άλλων με τη λήψη αποτελεσματικών μέτρων για την επιτυχή εισαγωγή της τεχνολογίας 5G, ανθρώπινο κεφάλαιο και επιχειρηματικό πνεύμα, καθώς και ταχύτερη υιοθέτηση της ψηφιακής τεχνολογίας, ιδίως από τις επιχειρήσεις που υστερούν στον τομέα αυτό μέχρι σήμερα.

- (18) Η ποιότητα των οδικών υποδομών υποβαθμίζεται μετά από χρόνια χαμηλών δημόσιων επενδύσεων. Ταυτόχρονα, φαίνεται ότι η συντήρηση του εκτεταμένου και πυκνού δικτύου δεν είναι οικονομικά αποδοτική για τις περιφέρειες και τις τοπικές αρχές. Το επίπεδο συμφόρησης του οδικού δικτύου του Βελγίου είναι ένα από τα υψηλότερα στην Ένωση. Η σιδηροδρομική υποδομή είναι πυκνή και υψηλής ποιότητας, αλλά οι προκλήσεις για την ολοκλήρωση και αναβάθμισή της παραμένουν, ενώ παρατηρείται συμφόρηση ιδίως γύρω από τις Βρυξέλλες και στα σημεία πρόσβασης στους λιμένες της Αμβέρσας και του Zeebrugge. Μολονότι έχουν προγραμματιστεί σημαντικές επενδύσεις στην προαστιακή σιδηροδρομική υποδομή και σηματοδότηση, η υλοποίησή τους καθυστερεί, ιδίως λόγω των κανόνων κατανομής του προϋπολογισμού μεταξύ των περιφερειών. Επιπροσθέτως, τα στρεβλωτικά κίνητρα και τα εμπόδια για τον ανταγωνισμό και τις επενδύσεις στις εγχώριες επιβατικές σιδηροδρομικές υπηρεσίες και στις υπεραστικές μεταφορές με πούλμαν αποθαρρύνουν την προσφορά και τη ζήτηση εναλλακτικών υπηρεσιών μαζικών μεταφορών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Η αυξανόμενη συμφόρηση εξηγείται εν μέρει από τη συνεχή άνοδο του αριθμού των επιβατικών αυτοκινήτων, στην οποία συντελούν η έλλειψη διοδίων στο οδικό δίκτυο, η έκπτωση για τα εταιρικά αυτοκίνητα και η χαμηλή περιβαλλοντική φορολογία. Οι υψηλοί φόροι επί των συναλλαγών ακινήτων και το καθεστώς των εταιρικών αυτοκινήτων επηρεάζουν αρνητικά την κινητικότητα. Η ποιότητα των σιδηροδρομικών υπηρεσιών έχει μειωθεί, ενώ η προσφορά αστικών και αστικών-αγροτικών δημόσιων μεταφορών θα μπορούσε να βελτιωθεί περαιτέρω, ιδίως στη Βαλονία, όπου η πρόσβαση στην απασχόληση αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τα άτομα που αναζητούν εργασία. Σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 έχουν δρομολογηθεί σημαντικές επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις σε όλες τις περιφέρειες, ενώ σε ομοσπονδιακό επίπεδο, και σε συνεργασία με τις περιφέρειες, η ολοκλήρωση του δικτύου προαστιακών σιδηροδρόμων γύρω από Βρυξέλλες προχωρά. Έχει ψηφιστεί νομοθεσία για το άνοιγμα των εγχώριων σιδηροδρομικών υπηρεσιών, αλλά το μερίδιο των επιβατικών μεταφορών που παρέχονται στο πλαίσιο υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας με απευθείας ανάθεση σύμβασης παραμένει πολύ υψηλό στο Βέλγιο. Οι ιδιωτικοί φορείς εκμετάλλευσης λεωφορείων δεν επιτρέπεται να παρέχουν υπηρεσίες υπεραστικών μεταφορών με πούλμαν. Οι ρυθμίσεις των διαφόρων τοπικών αρχών για τα ταξί ποικίλλουν. Παρότι οι περιφέρειες έχουν αναπτύξει δικά τους σχέδια κινητικότητας, η ανάγκη πολύπλοκου συντονισμού δυσχεραίνει την ανάπτυξη ενός συνεκτικού οράματος για την κινητικότητα εντός του Βελγίου και, ενδεχομένως, με παραμεθόριες πόλεις και περιφέρειες. Η ρυθμιστική αρχή σιδηροδρόμων έχει περιθώριο να επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής των ρυθμιστικών της δραστηριοτήτων.
- (19) Χρειάζεται να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις για τη στήριξη της ενεργειακής μετάβασης. Η ανακαίνιση του παλαιού κτιριακού αποθέματος, το οποίο είχε κατασκευαστεί πριν από την εισαγωγή των ενεργειακών προτύπων, θα συμβάλει στην επίτευξη των στόχων μείωσης των εκπομπών για το 2020 και το 2030. Το επίπεδο ανάπτυξης εναλλακτικών καυσίμων είναι μάλλον χαμηλό. Είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν σημαντικές επενδύσεις στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και στη δυναμικότητα διασύνδεσης, στα ευφυή δίκτυα, στην αποθήκευση και στην ενεργειακή απόδοση.

(20) Παρά τις προσπάθειες της κυβέρνησης, ο κανονιστικός και διοικητικός φόρτος για τις επιχειρήσεις παραμένει σημαντικός και επηρεάζει δυσμενώς την επιχειρηματικότητα. Η φορολόγηση των νεοφυών και μικρών επιχειρήσεων ελαφρύνθηκε, αλλά παραμένει περίπλοκη για τις επενδύσεις χρηματοοικονομικού χαρακτήρα. Με τη μεταρρύθμιση του βελγικού κώδικα εταιρικού δικαίου μειώθηκε ο αριθμός των νομικών μορφών των εταιρειών, διευκολύνθηκε η ηλεκτρονική επικοινωνία για νομικούς σκοπούς, μειώθηκαν οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις και μεταρρυθμίστηκε η νομοθεσία περί αφερεγγυότητας με στόχο τη συμπερίληψη ιδίως των ελεύθερων επαγγελματιών σύμφωνα με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019. Ωστόσο, παρά τις προσπάθειες αυτές, παρατηρούνται μεγάλες καθυστερήσεις στην έκδοση οικοδομικών αδειών, δαπανηρές διαδικασίες καταγραφής της ακίνητης περιουσίας και χρονοβόρες δικαστικές διαδικασίες. Το σύστημα της διοικητικής δικαιοσύνης αντιμετωπίζει προκλήσεις λόγω της έλλειψης πόρων και των χρονοβόρων διαδικασιών, οι οποίες προκαλούν σημαντικές καθυστερήσεις, ιδίως όσον αφορά τις οικοδομικές άδειες, αλλά και τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων. Επιπλέον, ο συντονισμός των πολιτικών στους τομείς του κλίματος, της ενέργειας, της ψηφιακής τεχνολογίας και των μεταφορών είναι περίπλοκος και μπορεί να βελτιωθεί. Η συνεργασία μεταξύ των τελωνειακών αρχών και των αρχών εποπτείας της αγοράς είναι ανεπαρκής, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο κίνδυνος εισόδου μη συμμορφούμενων εμπορευμάτων στην Ένωση μέσω των βελγικών συνόρων. Οι εκτιμήσεις επιπτώσεων θα μπορούσαν να ενσωματωθούν καλύτερα στη διαδικασία χάραξης πολιτικής. Η ποιότητα των ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις είναι χαμηλή. Η έλλειψη ψηφιοποίησης του δικαστικού συστήματος εξακολουθεί να αποτελεί μείζονα πρόκληση, ειδικά για τη συλλογή δεδομένων. Η ολοκλήρωση της ψηφιοποίησης του δικαστικού συστήματος αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την περαιτέρω βελτίωση της ποιότητάς του, για παράδειγμα μέσω της επικαιροποίησης των λειτουργικών διαδικασιών και της καλύτερης διαχείρισης των ανθρώπινων και χρηματοοικονομικών πόρων στα δικαστήρια.

- (21) Τα εμπόδια στον ανταγωνισμό και στις επενδύσεις σε διάφορες επιχειρηματικές υπηρεσίες αποτελούν τροχοπέδη για την ανάπτυξη και την παραγωγικότητα. Τα ποσοστά νέων παρόχων υπηρεσιών που εισέρχονται στην αγορά είναι σημαντικά χαμηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης, ενώ τα ποσοστά κέρδους είναι υψηλότερα από τον μέσο όρο της Ένωσης. Σύμφωνα με τον δείκτη έντασης των ρυθμίσεων της Επιτροπής, το βελγικό κανονιστικό πλαίσιο για τους λογιστές, τους φορολογικούς συμβούλους, τους αρχιτέκτονες και τους κτηματομεσίτες είναι πολύ πιο περιοριστικό από τον μέσο όρο της Ένωσης. Θεσπίστηκαν αυστηρότερες απαιτήσεις για τους συμβούλους σε θέματα διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας με πρόσφατη νομοθεσία. Το ομοσπονδιακό γραφείο προγραμματισμού εκτιμά ότι μια φιλόδοξη μείωση του κανονιστικού φόρτου για τις νομικές, λογιστικές και αρχιτεκτονικές υπηρεσίες θα οδηγούσε στην αύξηση της παραγωγικότητας της εργασίας. Οι ρυθμιζόμενες αμοιβές των συμβολαιογράφων για τις συναλλαγές ακινήτων είναι υψηλές και έρχονται να προστεθούν στα ήδη υψηλά τέλη καταγραφής. Οι περιφέρειες έχουν υλοποιήσει ανομοιογενείς μεταρρυθμίσεις των τεχνικών και βιοτεχνικών επαγγελμάτων. Ο τομέας του λιανικού εμπορίου εξακολουθεί να υπόκειται σε λειτουργικούς περιορισμούς που υπονομεύουν την παραγωγικότητά του και αποθαρρύνουν τις επενδύσεις. Ο τομέας των σουπερμάρκετ χαρακτηρίζεται από ανεπαρκές επίπεδο ανταγωνισμού, κυρίως λόγω της υψηλής συγκέντρωσης και της περιορισμένης δυναμικής εισόδου και εξόδου. Σύμφωνα με τον δείκτη περιορισμού του λιανικού εμπορίου, το Βέλγιο είναι το έκτο κράτος μέλος από άποψη περιορισμών όσον αφορά το περιβάλλον λειτουργίας των εμπόρων λιανικής. Το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 επισημαίνει τις πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην περιφέρεια των Βρυξελλών για τη διευκόλυνση της δημιουργίας καταστημάτων λιανικής πώλησης. Η αγορά τηλεπικοινωνιών χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό συγκέντρωσης (ο οποίος επιτάθηκε περαιτέρω μετά τις πρόσφατες εξαγορές) και ασθενή ανταγωνισμό. Αυτό καταδεικνύεται επίσης από τις σχετικά υψηλές τιμές των σταθερών υπηρεσιών σε σύγκριση με ομόλογες χώρες. Όσον αφορά τα σταθερά δίκτυα, η λιανική αγορά χαρακτηρίζεται από γεωγραφικά καθορισμένα δυοπώλια του κατεστημένου φορέα και του φορέα εκμετάλλευσης καλωδιακών δικτύων. Το γεγονός αυτό ενδέχεται να δημιουργεί εμπόδια στην παροχή δεσμών συγκλινουσών σταθερών και κινητών υπηρεσιών από κάποιους φορείς. Στο εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019 επισημαίνεται ότι έχει εγκριθεί η μεταρρύθμιση του οικονομικού δικαίου με σκοπό να βελτιωθεί η συμμόρφωση με το δίκαιο ανταγωνισμού και η λειτουργία της βελγικής αρχής ανταγωνισμού μέσω της αύξησης της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών και να περιοριστεί ο κίνδυνος περαιτέρω προσφυγών στο Cour des Marchés/Marktenhof. Η βελγική αρχή ανταγωνισμού διαθέτει περιορισμένους πόρους σε σύγκριση με τις αρχές ανταγωνισμού άλλων κρατών μελών.
- (22) Ο προγραμματισμός των κονδυλίων των ταμείων της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027 θα μπορούσε να συμβάλει στην κάλυψη ορισμένων κενών που εντοπίστηκαν στις συστάσεις, ιδίως στους τομείς που καλύπτονται από το παράρτημα Δ της έκθεσης χώρας. Αυτό θα επιτρέψει στο Βέλγιο να αξιοποιήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τα εν λόγω κονδύλια σε σχέση με τους τομείς που έχουν προσδιοριστεί, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές ανισότητες.

(23) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου του 2019, η Επιτροπή προέβη σε ολοκληρωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής του Βελγίου και την δημοσίευσε στην έκθεση του 2019 για τη χώρα. Επίσης, αξιολόγησε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2019, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που είχαν απευθυνθεί προς το Βέλγιο τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη τόσο τη συνάφειά τους για την άσκηση βιώσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στο Βέλγιο όσο και τη συμμόρφωσή τους με τους ενωσιακούς κανόνες και κατευθύνσεις, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης, μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε ενωσιακό επίπεδο κατά τη διαμόρφωση μελλοντικών εθνικών αποφάσεων.

(24) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας του 2019 και η γνώμη του⁸ αποτυπώνεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω,

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Βέλγιο να λάβει μέτρα το 2019 και το 2020 προκειμένου:

1. Να διασφαλίσει ότι, το 2020, ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης των καθαρών πρωτογενών δημόσιων δαπανών δεν θα υπερβεί το 1,6 %, ποσοστό που αντιστοιχεί σε ετήσια διαρθρωτική προσαρμογή ύψους 0,6 % του ΑΕΠ. Να χρησιμοποιήσει τα έκτακτα έσοδα για να επιταχύνει τη μείωση του δείκτη χρέους της γενικής κυβέρνησης. Να συνεχίσει να εφαρμόζει μεταρρυθμίσεις για να διασφαλίσει τη δημοσιονομική βιωσιμότητα του συστήματος μακροχρόνιας περίθαλψης και του συνταξιοδοτικού συστήματος, μεταξύ άλλων μέσω του περιορισμού των δυνατοτήτων πρόωρης αποχώρησης από την αγορά εργασίας. Να βελτιώσει τη σύνθεση και την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών, ιδίως μέσω επανεξετάσεων των δαπανών, καθώς και τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών από όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, προκειμένου να δημιουργηθούν περιθώρια για δημόσιες επενδύσεις.
2. Να άρει τα αντικίνητρα για εργασία και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, ιδίως για τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης, τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας και τα άτομα που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών. Να βελτιώσει τις επιδόσεις και τη συμμετοχικότητα των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και να αντιμετωπίσει τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων.

⁸ Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97.

3. Να εστιάσει τη σχετική με τις επενδύσεις οικονομική πολιτική στις βιώσιμες μεταφορές, συμπεριλαμβανομένης της αναβάθμισης της σιδηροδρομικής υποδομής, στη μετάβαση σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και την ενεργειακή μετάβαση, καθώς και στην έρευνα και καινοτομία, ειδικά στον τομέα της ψηφιοποίησης, λαμβανομένων υπόψη των περιφερειακών ανισοτήτων. Να αντιμετωπίσει τις αυξανόμενες προκλήσεις για την κινητικότητα μέσω της ενίσχυσης των κινήτρων και της κατάργησης των εμποδίων με στόχο να αυξηθεί η προφορά και η ζήτηση των μαζικών μεταφορών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.
4. Να μειώσει τον κανονιστικό και διοικητικό φόρτο προκειμένου να δοθούν κίνητρα στην επιχειρηματικότητα και να καταργηθούν τα εμπόδια για τον ανταγωνισμό στον τομέα των υπηρεσιών, και συγκεκριμένα στις τηλεπικοινωνίες, στο λιανικό εμπόριο και στις επαγγελματικές υπηρεσίες.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
